

**Må din vej gå dig i møde!
Og må vinden være din ven!
Og må solen varme din kind!
Og må regnen vande mildt din jord!
Indtil vi ses igen,
må Gud holde, holde dig i sin hånd!**
(Irsk tradition)

**Herre, vis mig din vej
og gør mig villig til at vandre den.**
(Birgittas bøn)

**Tidebønnerne og gudstjenesten er udarbejdet med
inspiration fra følgende kilder:**

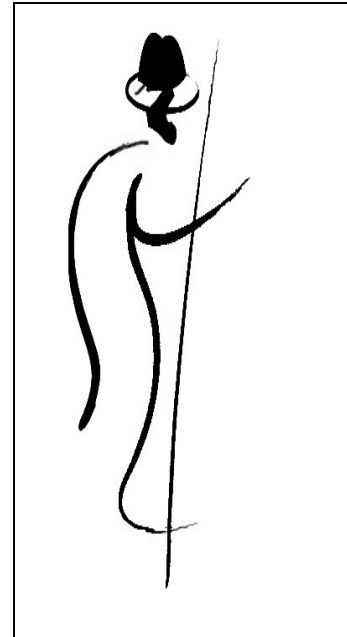
Lilla Pilgramsboken (red.: Hans-Erik Lindström) Forlaget Verbum,
Stockholm. www.verbum.nu

Den lille pilgrimsbog (red.: Elisabeth Lidell) Religionspædagogisk
Forlag, København. www.rpf.dk

Søren P. Grarup, Retrætevandring (Tidebønner og tekster til
vandring) Kan hentes gratis fra internettet på
www.pilgrimsvandring.dk (Pilgrimsartikler/retrætevandring)

Tidebønner (red. Magnus Malm. Oversat fra svensk v. Jørgen
Løvstad) Boedal Forlag. www.boedal.dk

Grønne enge – stille vand. En håndbog for retræteledere.
Skovhusgruppen, Det økumeniske Center, Århus.
www.retraetehus.dk/

PILGRIMSFÆLLESSKAB I NORDJYLLAND

Fredag den 29. og lørdag den 30. september 2006
Sognegården, Gammel Viborgvej 17,
9230 Svenstrup

Tidebønnerne og gudstjenesten i dette hæfte er udarbejdet med inspiration fra følgende kilder:

Lilla Pilgrimsboken (red.: Hans-Erik Lindström) Forlaget Verbum, Stockholm. www.verbum.nu

Den lille pilgrimsbog (red.: Elisabeth Lidell) Religionspædagogisk Forlag, København. www.rpf.dk

Søren P. Grarup, Retrætevandring (Tidebønner og tekster til vandring)
Kan hentes gratis fra internettet på www.pilgrimsvandring.dk
(Pilgrimsartikler/retrætevandring)

Tidebønner (red. Magnus Malm. Oversat fra svensk v. Jørgen Løvstad)
Boedal Forlag. www.boedal.dk

Grønne enge – stille vand. En håndbog for retræteledere.
Skovhusgruppen, Det økumeniske Center, Århus.
www.retraetehus.dk/

Flere nyttige links findes på www.pilgrimsvandring.dk

Illustrationerne på s. 2, 18,19 og bagsiden er lånt fra
www.pilgrimscentrum.se Svenska Kyrkans Pilgrimscentrum i Vadstena.
Pilgrimmen på forsiden og s. 19 er tegnet af Mette Isaksen Grarup.

Arbejdsgruppen bag dette arrangement og denne tryksag:
Kordegne Karen-Marie Holst Jannerup, holstjannerup@privat.dk
Lærer Gunhild Grarup, gunhild.grarup@privat.dk
Sognepræst Peter Grarup, kirken.svenstrup@post.tele.dk

PROGRAM

Tema: Pilgrimsfællesskab

Fredag den 29. september

- 16.30** Ankomst til Svenstrup sognegård
17.00 Andagt i sognegården.
17.15 *"Bøn i daglig praksis" om personlig bøn, stilhed, Jesusbønnen, erfaringer fra Taizé.*
v. Søren Pedersen Grarup, præst v. baptistkirken i Silkeborg
18.30 Middag
19.30 Vandring til Svenstrup kirke
20.00 Aftensang i kirken
Vandring tilbage til sognegården (stille vandring)
21.00 Aftenkaffe/the – samvær i sognegården

Lørdag den 30. september

- 8.00** Morgenmad
9.00 Morgenbøn i sognegården
9.30 *"Hvorfor er du pilgrim – hvad betyder det i dit liv?"*
v. Elisabeth Lidell, Pilgrims- og sognepræst, Risskov
11.30 Pilgrimsvandring. Efter ca. 30 min. vandring drøfter man 2 og 2
"Hvorfor er du pilgrim – hvad betyder det i dit liv?"
12.30 Middagsbøn – derefter frokost
(madpakke smurt v. morgenbordet)
13.30 Vandring fortsat, den sidste ½ time vandres i stilhed
14.30 Svenstrup kirke: Pilgrimsgudstjeneste med nadver v.
sognepræst Peter Grarup
Efter gudstjenesten vandring til sognegården
15.30 Samling i Sognegården. Kaffe/the
Samtale om hvor og hvordan skal vi fortsætte pilgrimsfællesskabet?
16.30 Afslutning. Sang: Må din vej gå dig i møde!

VESPER

(Lovprisning ved aftentid)

Salme

Indledende bøn:

L: Vær nådig, Gud, og red mig,

A: skynd dig til hjælp, Herre! (Sl. 70,2)

L: Ære være Faderen, Sønnen og Helligånden,

A: som i begyndelsen sådan også nu og altid og i evighedernes evighed.

Bibelsk salme (Sl. 95,1.7)

L: Kom, lad os juble for Herren,
bryde ud i fryderåb for vor frelses klippe.

A: Lad os træde frem for ham med takkesang,
bryde ud i lovsang til ham.

L: For Herren er en stor Gud,
en mægtig konge over alle guder.

A: I hans hånd er jordens dybder,
bjergenes tinder tilhører ham.

L: Havet tilhører ham, for han skabte det,
hans hænder formede landjorden.

A: Kom, lad os kaste os ned, lad os bøje os,
lad os falde på knæ for Herren, vor skaber,

L: for han er vor Gud, og vi er hans folk,
de får, han vogter.

Bibeltekst. (Kol. 3.12-16)

Kristi fred skal råde i jeres hjerter;
til den blev I jo kaldet som lemmer på ét legeme.

Stille meditation over teksten

Marias lovsang – ”Magnificat”

Min sjæl ophøjer Herren,
og min ånd fryder sig over Gud, min frelser!
Han har set til sin ringe tjenerinde.
For herefter skal alle slægter prise mig salig,
thi den Mægtige har gjort store ting mod mig.
Helligt er hans navn,
og hans barmhjertighed mod dem,
der frygter ham, varer i slægt efter slægt.
Han har øvet vældige gerninger med sin arm,
splittet dem, der er hovmodige i deres hjertes tanker;
han har styrtet de mægtige fra tronen,
og han har ophøjet de ringe;
sultende har han mættet med gode gaver,
og rige har han sendt tomhændet bort.
Han har taget sig af sin tjener Israel
og husker på sin barmhjertighed
– som han tilsagde vore fædre –
mod Abraham og hans slægt til evig tid. (Luk.
1,47-55)

Bøn:

L: Gud, du lader dig ikke tjene af menneskehænder,
som om du trængte til noget.
Det er dig, der giver alle liv og ånde og alle ting.
For i dig lever vi, ånder vi og er vi. (Jfr. Ap.G. 17,24-25 og
28)

A: Giv os brød til krop og sjæl.
Giv os levende vand,
lad det i os blive en kilde til evigt liv.
Bevar os i din nåde. Amen!

Salme

KOMPLETORIUM
(Den sidste bøn inden natten)

Salme

Indledende bøn:

L: Herre, bliv hos os!

A: Det er snart aften, og dagen er allerede gået på hæld *(Luk. 24,29)*

L: Ære være Faderen, Sønnen og Helligånden,

A: som i begyndelsen sådan også nu og altid og i evighedernes evighed.

Fadervor

Bibelsk salme. (Sl. 62,6-9)

L: Kun hos Gud finder min sjæl ro,
for mit håb kommer fra ham.

A: Kun han er min klippe og min frelse,
min borg, så jeg ikke vakler.

L: Hos Gud er min hjælp og min ære,

A: min sikre tilflugtsklippe er hos Gud.
Stol altid på ham, du folk,

L: udøs jeres hjerte for ham,

A: Gud er vor tilflugt.

Bibellæsning (Joh. 8,12):

Jesus siger: Jeg er verdens lys. Den, der følger mig,
skal aldrig vandre i mørket, men have livets lys.

Stille meditation over dagens tekst

Personlig bøn og tak for dagen.

Salme

Simeons lovsang:

Herre, nu lader du din tjener gå bort med fred
efter dit ord.

For mine øjne har set din frelse.

som du har beredt for alle folk:

Et lys til åbenbaring for hedninger

og en herlighed for dit folk Israel.

(Luk. 2,29-32)

Veksellæsning

L: I fred vil jeg lægge mig ned,

A: og i fred skal jeg falde i søvn.

L: For du, Herre, lader mig bo i tryghed

A: under dine vingers skygge.

Velsignelse

L: Herren velsigne dig og bevare dig.

Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig.

Herren løfte sit åsyn mod dig og give dig fred.

A: Amen

Salme

LAUDES

(Lovprisning ved morgen)

Salme

Indledende bøn

L: Herre, åbn mine læber, så min mund kan forkynde din pris.

A: Herre, åbn mine læber, så min mund kan forkynde din pris.

(Sl. 51,17)

L: Ære være Faderen, Sønnen og Helligånden,

A: som i begyndelsen sådan også nu og altid og i evighedernes evighed.

Bibelsk salme. *(Sl. 121)*

L: Jeg løfter mine øjne mod bjergene,
hvorfra kommer min hjælp?

A: Min hjælp kommer fra Herren,
himlens og jordens skaber.

L: Han lader ikke din fod vakle,
han, som bevarer dig, falder ikke i søvn.

A: Herren bevarer dig,
Herren er din skygge ved din højre side.

L: Om dagen stikker solen dig ikke,
månen ikke om natten.

A: Herren bevare dig mod alt ondt,
han bevare dit liv.

L: Herren bevare din udgang og din indgang
fra nu af og til evig tid.

Bibeltekst

(Joh. 6,35)

Jesus sagde til dem: ”Jeg er livets brød. Den, der kommer til mig, skal ikke sulte, og den, der tror på mig, skal aldrig tørste.”

Stilhed - lad teksten sætte sig i sindet.

Stille personlig morgenbøn

Zakarias lovsang:

Lovet være Herren, Israels Gud,
for han har besøgt og forløst sit folk,
og lært os at kende frelsen
i vore synders forladelse,
takket være vor Guds inderlige barmhjertighed,
hvormed solopgangen fra det høje vil besøge os
for at lyse for dem, der sidder i mørke og i dødens skygge, og lede
vore fødder ind på fredens vej. *(Luk. 1,68 ff)*

Bøn:

Herrens troskab er ikke hørt op,
hans barmhjertighed er ikke forbi,
den er ny hver morgen;
din trofasthed er stor.

(Klages. 3,22-23)

Fadervor

Velsignelse

L: Herren velsigne dig og bevare dig.

Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig.
Herren løfte sit åsyn på dig og give dig fred.

A: Amen

L: Herre vis mig din vej

A: Og gør mig villig til at vandre den.

Salme

Sekst
(Bøn ved middagstid)

Salme

Bibellæsning (Fil. 4,4-7)

Glæd jer altid i Herren! Jeg siger atter: Glæd jer! Lad jeres mildhed blive kendt af alle mennesker. Herren er nær. Vær ikke bekymrede for noget, men bring i alle forhold jeres ønsker frem for Gud i bøn og påkaldelse med tak. Og Guds fred, som overgår al forstand, vil bevare jeres hjerter og tanker i Kristus Jesus.

Bøn:

L: Dette sted og dette øjeblik er Dit, Herre.
Åbn vore sind for det helliges nærvær i vore kroppes hvile

i vore sjæles stilhed
i jorden, som bærer os
i luften, vi ånder ...
i vindens berøring

Du omgiver os, Gud, på alle sider. Lad os nu trygt hvile i Din hellige omsorg for alt levende. Det beder vi om i Jesu Kristi navn.

A: Amen

L: Herren bevare vor udgang og indgang

A: Fra nu og til evig tid. Amen.

Salme:

Inden vandringen fortsættes:

L: Herre, vis mig din vej

A: og gør mig villig til at vandre den.

Salmer til sekst:
Op al den ting ...

1

Op, al den ting, som Gud har gjort,
hans herlighed at prise!
Det mindste, han har skabt, er stort
og kan hans magt bevise.

2

Gik alle konger frem på rad
i deres magt og vælde,
de mægted ej det mindste blad
at sætte på en nælde.

3

Det mindste græs jeg undrer på
i skove og i dale,
hvor skulle jeg den visdom få
om det kun ret at tale?

4

Hvad skal jeg sige, når jeg ser,
at alle skove vrindle,
de mange fuglesving, der sker
op under Herrens himle?

5

Hvad skal jeg sige, når jeg går
blandt blomsterne i enge,
når fuglesangen sammenslår
som tusind harpestreng?

6

Hvad skal jeg sige, når mit sind
i havets dybe grunde
kun dog så lidt kan kige ind
og ser så mange munde?

7

Hvad skal jeg sige, når jeg ser,
hvor stjerneflokken blinker,
hvor mildt enhver imod mig ler
og op til himlen vinker?

8

Hvad skal jeg sige, når jeg op
til Gud i ånden farer
og ser den store kæmpetrop
af blide engleskarer?

9

Hvad skal jeg sige? mine ord
vil ikke meget sige:
o Gud! hvor er din visdom stor,
din godhed, kraft og rige!

10

Op, stemmer alle folk på jord
med frydetone sammen:

Halleluja, vor Gud er stor!

Og Himlen svare: Amen!

Hans Adolph Brorson 1734.

Spænd over os ...

1

Spænd over os dit himmelsejl.

Rør jorden med din finger.

Lad himmelbuen være spejl

for lyset, som du bringer.

Sæt fredens bue som et skjold

mod mørke, død og krigens vold -

du himmelbuens Herre.

2

Skænk os det klare kildevæld,

som skaber liv i strømmen.

Vi finder ikke kilden selv,

så hold os fast på drømmen:

At du er livets kilde, som

får blinde til at se sig om -

du underfulde Herre.

3

Vær sol på vores mælkevej,

og varm os i din sfære.

Lad Hellig-ilden brede sig,

så vi får mod at bære

vor klode som en blomstereng,

et liv i broget sammenhæng -

du fællesskabets Herre.

Leif Rasmussen 1988.

Pilgrimsgudstjeneste

Tema: *Herren er min hyrde* (Sl. 23)

Salme

Fredshilsen: Nåde være med jer og fred fra Gud, vor Fader, og
Herren Jesus Kristus *(Rom. 1,7)*

Bibelsk salme

Præst: *Herren er min hyrde, / jeg lider ingen nød,*

Alle: *han lader mig ligge i grønne enge,
han leder mig til det stille vand.*

Præst: *Han giver mig kraft på ny,
han leder mig ad rette stier for sit navns skyld.*

Bøn om tilgivelse

Alle: Gud, min hyrde, / du er med mig på vandring.
Du deler mine skridt og mine tanker denne dag.
Rør ved mig med din kærlighed,
gennemlys mit mørke, tilgiv mig alle mine fejltrin
i tanker, ord og handlinger.

*Selv om jeg går i mørkets dal,
frygter jeg intet ondt,
for du er med mig,
din stok og din stav er min trøst.*

Tilgivelsens ord

Præst: Jesus Kristus, verdens lys, gennemstråler dig.
Du er tilgivet, - du skal tilgive andre.
Du er forsonet, - lad dig forsones med andre.
I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

Alle: Amen

Salme

Tekstlæsning

Meditation over teksten

Forbøn ”Vi beder for” (Alle er velkomne til at nævne forbøns-emner.
Efter hver bøn, svarer alle: Herre hør vor bøn.)

Salme

Lovprisning

Præst: Opløft jeres hjerter til Herren,
lad os prise hans navn!

Alle: Hellig, hellig, hellig er Herren, Gud den
almægtige.

Himlen og jorden er fuld af hans herlighed.
Hosianna i det højeste!

Præst: Velsignet være han, som kommer i Herrens navn.

Alle: Hosianna i det højeste!

Nadver-

Bøn: Præst: Lovet være du vor Gud, skaber af himmel og jord,
af krop, sjæl og ånd.

Alle: *Du dækker bord for mig
for øjnene af mine fjender.
Du salver mit hoved med olie
mit bæger er fyldt til overflod.*

Præst: Lovet være du, Jesus Kristus,
som vandrer med os i liv og død.

Alle: Du er her i stilhedens hvile.
Du er her i brød og vin.

Præst: Lovet være du, Hellige Ånd,
troens, håbets og kærlighedens kilde.

Alle: Del vort fællesskab omkring disse gaver.
Forny vor tro på Jesus Kristus

Præst: ... som i den nat, da han blev forrådt,
tog et brød, takkede og brød det,
gav sine disciple det og sagde:
»Tag det og spis det;
dette er mit legeme, som gives for jer.
Gør dette til ihukommelse af mig!«
Ligeså tog han også bægeret efter måltidet,
takkede, gav dem det og sagde:

»Drik alle heraf;
Dette bæger er den nye pagt ved mit blod,
som udgydes for jer til syndernes forladelse.
Gør dette, hver gang I drikker det,
til ihukommelse af mig!«

Alle: Fader vor, du som er i himlene ...

Præst: Guds Lam, som bærer verdens synder,
forbarm dig over os!

Alle: Guds Lam, som bærer verdens synder,
forbarm dig over os!

På vej til nadverbordet synges (2 gange):

*(Salme-
bogen. nr.240)* Syng lovsang, hele jorden,
syng lovsang for vor Gud.
Syng lovsang, hele jorden,
syng lovsang for vor Gud.

Uddeling af brød og vin

Takke-

Bøn Præst: **Gud, tak for dit nærvær**
i brødet og vinen,
i bønnens stilhed her,
hvor vi hviler på vandringen.

Alle: *Din godhed og troskab følger mig,
så længe jeg lever,
og jeg skal bo i Herrens hus alle mine dage.*

Velsignelse:

Herren velsigne dig og bevare dig.
Herren lade sit ansigt lyse over dig
og være dig nådig.
Herren løfte sit åsyn på dig og give dig fred.

Alle: Amen

Salme

Meditation over et af pilgrimmen syv nøgleord

(Enkelhed) v. PG

Hvorfor vælger mennesker over hele vores del af verden at vandre som pilgrimme netop i disse år?

Hvorfor tager de rygsækken på, snører vandrestøvlerne, snitter sig en stav og går ud på veje og stier på vej mod både kendte og ukendte mål – både i ligefrem og i overført betydning?

Måske kan en del af et svar anes i de syv nøgleord:

Langsomhed

Frihed

Enkelhed

Bekymringsløshed

Stilhed

Fællesskab

Åndelighed

Et af ordenen er **enkelhed** – det er sommetider blevet knyttet til lørdagen.

Et ord af Jesus, som minder os om enkelheden, står i Matt. 6, 28-31:

Læg mærke til, hvordan markens liljer gror; de arbejder ikke og spinder ikke. v29 Men jeg siger jer: End ikke Salomo i al sin pragt var klædt som en af dem. v30 Klæder Gud således markens græs, som står i dag og i morgen kastes i ovnen, hvor meget snarere så ikke jer, I lidettroende?

I den lille svenske bog med pilgrimsmeditationer *) står der sådan:

Så lidt man egentlig behøver for at leve et godt liv.

Det lærer pilgrimmen sig under vandringen.

Jeg føler, at jeg har brug for at stave mere på den indsigt.

Pilgrimens ransel på ryggen bliver det forråds-kammer, der indeholder alt, hvad der er nødvendigt for denne dags behov.

At lægge unødigt oppakning fra sig gør det lidt lettere at gå, at bekymre sig mindre over det, man ikke har, gør hverdagen mindre byrdefuld.

Jeg vil også gerne gøre min indre ransel lettere, give slip på roller og masker, som jeg gemmer mig bag, så jeg kan få lov til at være den, jeg er, nøgen, lille, ufuldkommen, men også med al min længsel og styrke.

Ligesom når man skræller et løg, vil jeg gerne nærme mig den kerne, jeg tror, jeg har langt inde i mig og hvor mit sandere jeg findes.

Så kan den ydre og den indre enkelhed befrugte hverandre.

Hør en gang til Jesu ord:

Læg mærke til, hvordan markens liljer gror; de arbejder ikke og spinder ikke. v29 Men jeg siger jer: End ikke Salomo i al sin pragt var klædt som en af dem. v30 Klæder Gud således markens græs, som står i dag og i morgen kastes i ovnen, hvor meget snarere så ikke jer, I lidettroende?

Lad os være stille et øjeblik.

Lad os bede:

Gud, vi beder for verdens ufrivillige pilgrimme, dem, der må forlade deres hjem og kære for at prøve at redde sig fra fattigdom, sult, krig og håbløshed.

Vi beder for de af vore landsmænd, der har opgivet håbet om, at livet har noget godt at give dem.

Vi beder for kirken – lær os, at din kirke altid er på vej i hælene på dig ud i verden for verdens skyld.

*) Hans-Erik Lindström m.fl., Ord för vandrare (Verbum 2005)